

Сарајево, 23.08.2021. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 16.08.2021. - 20.08.2021.**

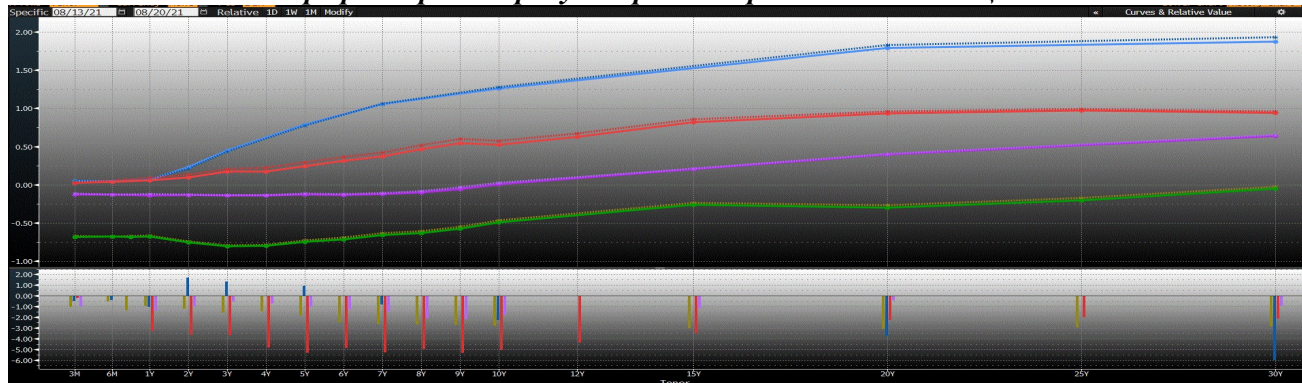
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	13.8.21	-	20.8.21		13.8.21	-	20.8.21		13.8.21	-	20.8.21		13.8.21	-	20.8.21	
2 године	-0,74	-	-0,75	↘	0,21	-	0,22	↗	0,14	-	0,10	↘	-0,12	-	-0,12	→
5 година	-0,73	-	-0,75	↘	0,77	-	0,78	↗	0,30	-	0,24	↘	-0,12	-	-0,13	↘
10 година	-0,47	-	-0,50	↘	1,28	-	1,26	↘	0,57	-	0,52	↘	0,03	-	0,01	↘

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubilllove

Доспијеће	Приноси		
	13.8.21	-	20.8.21
3 мјесеца	-0,661	-	-0,672 ↘
6 мјесеца	-0,677	-	-0,682 ↘
1 година	-0,660	-	-0,667 ↘

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница



Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 20.08.2021. године (пуне линије) и 13.08.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница сигурнијих чланица еврозоне у протеклој седмици су забиљежили благи пад, при чему је смањење приноса њемачких обвезница износило између 1 и 3 базна поена у односу на претходну седмицу.

Према посљедњем објављеном истраживању Bloomberga, БДП еврозоне би у овој години могао забиљежити раст од 4,7%, те 4,4% у 2022. години, док се успорење економског раста на 2,0% очекује у 2023. години. За стопу инфлације у еврозони се очекује да би ове години могла износити 2,0%, али се већ у 2022. години очекује смањење инфлације на 1,5%. Посебно су повећане прогнозе за економски раст Италије и Шпаније, па се сада очекује да би ове двије чланице у текућој години могле да забиљеже најбржу стопу економског раста у посљедњих више од 40 година. За Шпанију се очекује да би у 2021. години БДП могао забиљежити раст од 6,2%, а за Италију рекордни раст од 5,6%. Ово указује на то да се наведене двије економије опорављају након што су биле највише погођене у региону током прошле године када су стриктна затварања економија негативно утицала на пословање као и на индустрију туризма. Прошле седмице су објављени други прелиминарни подаци о БДП-у еврозоне у другом кварталу, према којима су

потврђени прелиминарни подаци (раст од 2,0% на кварталном нивоу). Међу водећим економијама еврозоне Шпанија и Италија су забиљежиле највећи раст у односу на први квартал од 2,8%, односно 2,7%, док је у Њемачкој и Француској раст БДП-а био блажи, те је износио 1,5% и 0,9%, респективно. Такође, потврђен је и податак о расту стопе инфлације у јулу на 2,2%, с тим да је потребно примјетити да је темељна стопа инфлације, која искључује цијене волатилних добара, у истом периоду смањена на 0,7%. Ово иде у прилог ставу ЕЦБ да су у основи цјеновни притисци остали пригушени. Према прогнозама ЕЦБ очекује се даљи раст стопе инфлације до краја ове године, али се сматра да ће томе углавном допринијети привремени фактори који неће захтијевати промјене у монетарној политици. Главни економиста ЕЦБ Lane је изјавио да недавну ревизију стратегије ове институције треба посматрати на начин да иста представља снажне темеље за будуће одлуке монетарне политике. Ова изјава сугерише могуће промјене у језику којег ЕЦБ користи када описује будућу путању монетарне политике.

Члан УВ ЕЦБ Rehn је изјавио да би ЕУ требало да уведе појединачне циљане нивое дуга за своје чланице како би се у наредним годинама осигурао кредитилитет. Rehn је мишљења да тренутни приступ, према којем је ово правило јединствено за све чланице (60% односа дуга и БДП-а), није реалан за најзадуженије земље, те да би посебна ограничења за поједине чланице могле да буду разуман и вјеродостојан пут за будућност.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП – ЕЗ (квартално) 2. прелим. податак	II квартал	2,0%	-0,3%
2.	БДП – Холандија (квартално) прелим.	II квартал	1,5%	-0,8%
3.	Запосленост – ЕЗ (квартално) прелим.	II квартал	-	-0,2%
4.	Стопа инфлације – ЕЗ финал.	ЈУЛ	2,2%	1,9%
5.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ финал.	ЈУЛ	0,7%	0,9%
6.	Output грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г)	ЈУН	-	12,2%
7.	Биланс текућег рачуна – ЕЗ (у милијардама EUR)	ЈУН	-	13,9
8.	Јавни дуг Италија (у милијардама EUR)	ЈУН	-	2.687,1
9.	Трговински биланс – Холандија (у милијардама EUR)	ЈУН	-	4,7
10.	Потрошња становништва – Холандија (Г/Г)	ЈУН	-	11,0%
11.	Стопа незапослености – Холандија	ЈУЛ	-	3,2%
12.	Произвођачке цијене – Њемачка (Г/Г)	ЈУЛ	9,2%	8,5%

САД

Фед се можда бори са проблемом инфлације, али двојица виших званичника Феда тврде да би наставак веће инфлације у будућности можда могло бити оно што је потребно да би се економија помјерила на виши ниво, што би појачало запошљавање и помогло великом броју људи. Бивши директор Феда за област истраживања Wilcox, као и Reifschneider, који је био специјални савјетник бивше предсједнице Феда Yellen, у своме истраживању тврде да након што се пандемија Ковид19 оконча и након што Фед буде у могућности да повећа каматне стопе на нормалније нивое, тада се инфлаторни циљ треба повећати са 2% на 3%.

Током протекле седмице објављен је записник са последње сједнице FOMC-а, одржане 27. и 28. јула, у којем је наведено да, гледајући унапријед, већина учесника сматра да се економија развија углавном онако како су очекивали. У таквим околностима процијењено је да би се могло почети са процесом редуковања темпа откупа активе у овој години, с обзиром на то да чланови FOMC-а очекују “значајан будући напредак”, док су критеријуми стабилности цијена и пуне запослености близу испуњења. Ипак, у записнику је поменуто да су званичници примјетили да ширење нове варијанте вируса може привремено успорити поновно пуно отварање економије, што се може одразити на тржиште рада.

Предсједник Феда из Бостона Rosengren је за Financial Times изјавио да ће подржати одлуку Феда да наредног мјесеца почне са смањењем квантитативних олакшица како би се евентуално програм окончао до средине 2022. године. Према његовом мишљењу, програм хитног откупа није прикладан за економију која је спутана ограничењима на страни понуде. Његов колега,

предсједник Феда из Даласа Каплан изражава снажну подршку за ублажавање монетарних стимуланса, те је изјавио да је можда потребно прилагодити ставове у случају да делта сој вируса значајно успори економски раст. С друге стране предсједник Феда из Миннеаполиса Kashkari сматра да, уколико се делта сој вируса настави ширити и уколико учини људе опрезнијим везано за повратак на тржиште рада или уколико то успори запошљавање, то ће узроковати, барем за њега, да се преиспита да ли је вријеме да се ублажи програм квантитативних олакшица или је потребно још стрпљења.

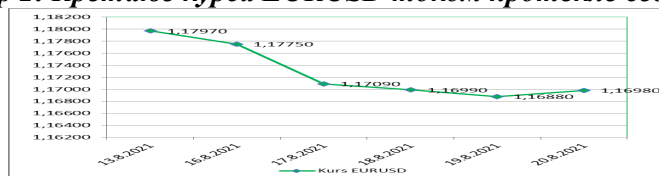
Министрица финансија САД Yellen је указала вишим званичницима Бијеле куће да се залаже за поновно именовање садашњег предсједника Феда Powella којем мандат на овој функцији истиче у фебруару наредне године, како преносе особе блиске са овом тематиком.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Малопродаја (М/М) ЈУЛ	-0,3%	-1,1%	0,7%
2.	Индустријска производња (М/М) ЈУЛ	0,5%	0,9%	0,2%
3.	Искориштеност капацитета ЈУЛ	75,7%	76,1%	75,4%
4.	МБА број апликација за хипотекарне кредите 13. август	-	-3,9%	2,8%
5.	Број започетих кућа (М/М) ЈУЛ	-2,6%	-7,0%	3,5%
6.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 14. август	364.000	348.000	377.000
7.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ 07. август	2.800.000	2.820.000	2.899.000

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,1797 на ниво од 1,1698.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице



ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Током протекле седмице Reuters је провео истраживање које је показало да економисти очекују да ће ВоЕ сачекати до 2023. године прије него повећа референтну каматну стопу са рекордно ниских 0,10%. Ипак, истакнуто је да постоји шанса за повећање ове стопе можда и раније, у случају убрзања инфлације и снажнијег економског опоравка. Reuters је анкету провео у периоду од 9. до 13. августа, а резултати су показали да учесници истраживања очекују да би референтна каматна стопа ВоЕ могла достићи ниво од 0,5% до 2023. године. Преко 85% учесника истраживања је истакло да ће стопа незапослености требати барем једну годину како би се достигао ниво који је забиљежен пред пандемију.

Почетком овог мјесеца из ВоЕ је саопштено да се очекује умјерено поштривање монетарне политике у наредне три године. Успорене инфлације које је у јулу забиљежено у односу на исти мјесец претходне године, рефлектује раст цијена у прошлој години који се десио када је Велика Британија уклањала провобитно уведене рестрикције због ширења пандемије. Овдје је корисно поменути да је ВоЕ почетком овог мјесеца истакла да би инфлација до краја године могла да достигне 4%, што би била највиша инфлација у посљедњих десет година. Ипак, ВоЕ се и даље држи става да ће ово убрзање инфлације бити привремено. Подаци које је објавила Агенција за статистику указују на то да и даље постоје сигнали инфлаторних притисака у улазним и излазним цијенама производње. Излазне цијене производње су током јула биле годишњи раст за 4,9% (претходни податак 4,5%), док су улазне цијене повећане за чак 9,9% годишње (претходни податак 9,7%). Скоро сви мали произвођачи у Великој Британији се боре са растућим трошковима, показало је истраживање, а које показује да је појачана забринутост везано за запошљавање и логистику због пандемије Ковид19, као и Брегзита. Групе за подршку пословању South West

Manufacturing Advisory Service (SWMAS) као и Manufacturing Growth Programme су саопштиле да повећање цијена у ланцу снабдијевања представља потешкоће за 96% учесника истраживања.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Rightmove цијене кућа (Г/Г) АВГ	-	5,6%	5,7%
2.	Захтјеви незапослених за помоћ ЈУЛ	-	-7.800	-136.100
3.	ILO стопа незапослености (тримјесечно) ЈУН	4,8%	4,7%	4,8%
4.	Инфлација (Г/Г) ЈУЛ	2,3%	2,0%	2,5%
5.	PPI улазне цијене у производњу (Г/Г) ЈУЛ	9,1%	9,9%	9,7%
6.	PPI излазне цијене производње (Г/Г) ЈУЛ	4,4%	4,9%	4,5%
7.	Gfk повјерење потрошача АВГ	-7	-8	-7
8.	Малопродаја (Г/Г) ЈУЛ	5,9%	2,4%	9,2%
9.	Позајмице јавног сектора (у млрд GBP) ЈУЛ	11,9	10,4	21,5

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, те је курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,85043 на ниво од 0,85880, као и у односу на USD, те је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,3866 на ниво од 1,3623.

ЈАПАН

Након што су за Јапан почетком прошле седмице објављени позитивни подаци о расту БДП-а током другог квартала, министар економије Nishimura је изјавио да има „веома помијешано мишљење“ везано за ове податке, јер исти показују да је апетит домаћинстава према потрошњи веома изражен упркос ограничењима изазваним ванредним стањем. Додао је да је приоритет спречавање ширења вируса, те да је веома лоше по економију да се ова ситуација настави. Према мишљењу аналитичара позитивни подаци БДП-а долазе као олакшавајућа околност за премијера ове земље, Сугу, чија се популарност налази на рекордно ниским нивоима. Увелико се очекује да ће Суга најавити још један стимулативни пакет прије избора који треба да се одрже до јесени ове године. У међувремену, очекује се да би Влада Јапана могла продужити ванредно стање до краја августа, односно половине септембра, а које се тренутно налази на снази у шест региона, укључујући Токио. Крајем седмице су објављени подаци о наставку пада стопе инфлације у Јапану. Стопа инфлације Јапана се већ десети мјесец налази у негативној зони, што наводи на очекивања да ће ВоЈ вјероватно морати да задржи стимулативну монетарну политику у догледној будућности. Одређени број аналитичара сматра да би овакви подаци о инфлацији могли утицати на ВоЈ да смањи инфлаторна очекивања на наредној кварталној ревизији у октобру, јер тренутне пројекције не узимају у обзир ефекте базне године. Према посљедњим прогнозама ВоЈ из јула очекује се да ће темељна стопа инфлације расти на 0,6% у фискалној години која завршава у марту 2022.

Рестрикције које су уведене са ванредним стањем у Јапану, према подацима мобилности, не утичу на ефикасно смањење кретања као што је то био случај у прошлости, а што негативно дјелује на напоре Владе да успори ширење заразе, те повећава ризик одгађања економског опоравка. Повећани број заражених Ковид19 је утицао на одлуку Владе да продужи овакво стање до 12. септембра и да прошири циљане дијелове на које се односи ванредно стање на скоро 60% укупне популације.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (Г/Г) прелим. II квартал	0,5%	1,3%	-3,7%
2.	БДП (квартално) прелим. II квартал	0,1%	0,3%	-0,9%
3.	Стопа инфлације ЈУЛ	-0,4%	-0,3%	-0,5%
4.	Темељна стопа инфлације ЈУЛ	-0,8%	-0,6%	-0,9%
5.	Трговински биланс (у милијардама JPY) ЈУЛ	196,4	441,0	384,0
6.	Извоз (Г/Г) ЈУЛ	39,4%	37,0%	48,6%

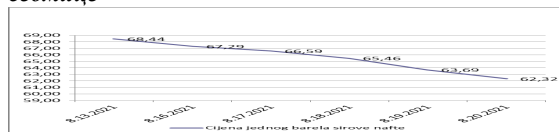
7.	Увоз (Г/Г)	ЈУЛ	35,3%	28,5%	32,7%
8.	Индустријска производња (Г/Г) финал.	ЈУН	22,6%	23,0%	21,1%
9.	Искориштеност капацитета	ЈУН	-	6,2%	-6,8%
10.	Поруџбине основних машина (Г/Г)	ЈУН	15,6%	18,6%	12,2%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 129,30 на ниво од 128,44. JPY је благо депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 109,59 на ниво од 109,78.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 68,44 USD (58,01 EUR). Током протекле седмице цијена нафте је имала константну тенденцију смањења, углавном под утицајем страха због ширења пандемије, новог соја вируса, те ефеката по економски опоравак. Почетком седмице цијена нафте је смањена након што су сви главни економски индикатори за Кину показали успорење. Након што је средином седмице објављен записник са посљедње сједнице FOMC-а, који је показао да постоји одређени страх да ће ширење новог соја вируса ограничити поновно отварање економије, док су се појавиле информације о повећаном броју заражених, цијена нафте је наставила са тенденцијом пада. Залихе нафте у САД су смањене за 3,2 милиона барела, на укупно 435,5 милиона барела, у седмици која је завршила 13. августа, саопштила је EIA. Понуда нафте је за око 6% нижа у односу на петогодишњи просјек, први пут у овој години. Аналитичари очекују да ће понуда бити смањена за 1,1 милион барела. Упркос овим подацима, цијена нафте је и даље наставила да биљежи пад. Тржиште нафте се опоравило у првој половини 2021. године, али је током јула дошло до пада цијене нафте за око 15%, углавном због страха од негативних ефеката пандемије. Цијена нафте је крајем седмице наставила да биљежи пад, седми дан заредом, те је забиљежен највиши седмични пад у посљедњих девет мјесеци под утицајем појачане распродаје фјучерса на нафту од стране инвеститора који процјењују да ће доћи до успорења тражње за нафтом, како се број заражених вирусом Ковид19 повећава. Поједини аналитичари сматрају да је у оваквим условима неизвјесности веома тешко пронаћи реалну подршку цијени нафте. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 62,32 USD (53,27 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је смањена за 8,94%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице



Припремили:
Služba Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.779,74 USD (1.508,64 EUR). Почетком седмице цијена злата је повећана, јер су инвеститори били у ишчекивању објављивања записника са посљедње сједнице FOMC-а који је требао дати више детаља око наставка монетарне политике Феда. Такође, фокус инвеститора је усмјерен и на геополитичке тензије у Афганистану. У наредним данима цијена злата се кретала у узаном распону, након што записник са посљедње сједнице FOMC-а није указао на неке значајне информације које су утицале на кретање цијене злата. Ширење пандемије и ефекат по економију, су до краја седмице имали утицај на кретање цијене злата, као и на кретање курса USD, те забринутост да би Фед могао убрзо успорити са темпом програма квантитативних олакшица. Предсједник Феда из Даласа Каплан изражава снажну подршку за ублажавање монетарних стимуланса, те сматра да је можда потребно прилагодити ставове у случају да делта сој вируса значајно успори економски раст. Поједини аналитичари тренутно препознају двије стране тржишта злата. USD је релативно снажан, након посљедњих информација око могућег успорења квантитативних олакшица, што би могло водити паду цијене злата. С друге стране, ширење пандемије и негативни ефекти по економски раст, утичу на раст цијене злата, те уколико се ризици пандемије материјализују, то ће се засигурно одразити и на одлуке Феда као и на кретање курса USD. Крајем седмице цијена злата је наставила да се одржава изнад нивоа од 1.780 USD по унци, углавном због неизвјесности око даљег утицаја пандемије на економски раст. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.781,11 USD (1.522,58 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је повећана за 0,08%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

